

Årsrapport

for perioden

1. januar – 31. december 2018

INDHOLD

PÅTEGNINGER

Ledelsespåtegning	3
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	4

LEDELSESBERETNING

Pensionskasseoplysninger	7
Femårsoversigt	8
Ledelsens beretning	9

KONCERN- OG PENSIONS KASSE ÅRSREGNSKAB 1. JANUAR - 31. DECEMBER

Resultatopgørelse	13
Balance	14
Egenkapitalopgørelse	16
Noter	17

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for SAS Pilot & Navigator Pensionskasse for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om tilsyn med firmapensionskasser.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og Pensionskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af koncernens og Pensionskassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018.

Det er endvidere vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og Pensionskassens aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og for koncernens og Pensionskassens finansielle stilling, samt for de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og Pensionskassen kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

København, den 18. marts 2019

DIREKTION

Keld Skjold Pedersen

BESTYRELSE

Stephan Roman Hrynczuk
formand

Klaus Børn Jørgensen
næstformand

Michael Nellemann Pedersen

Leif Stidsen

Ove Christian Alstrup

Mogens Holgaard

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til medlemmerne i SAS Pilot & Navigatør Pensionskasse

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for SAS Pilot & Navigatør Pensionskasse for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Koncernregnskabet og årsregnskabet aflægges efter lov om tilsyn med firmapensionskasser.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og pensionskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af koncernens og pensionskassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018 i overensstemmelse med lov om tilsyn med firmapensionskasser.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet".

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af koncernen og pensionskassen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om tilsyn med firmapensionskasser. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og pensionskassens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller pensionskassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet (fortsat)

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og pensionskassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og pensionskassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusion er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen eller pensionskassen ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet og årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om tilsyn med firmapensionskasser.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om tilsyn med firmapensionskasser. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

København, den 18. marts 2019
ERNST & YOUNG
Godkendt Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 30 70 02 28

Ole Karstensen
statsaut. revisor
mne16615

Thomas Hjortkær Petersen
statsaut. revisor
mne33748

LEDELSESBERETNING

Pensionskasseoplysninger

SAS Pilot & Navigator Pensionskasse
Bjerregårdsvej 6
2500 Valby
Telefon 33 32 14 40
CVR-nr. 19 61 53 83
Hjemstedskommune: København

Bestyrelse

Styrmand Stephan Roman Hrynczuk, formand
Director Klaus Barth Jørgensen, næstformand
CIO Michael Nellesmann Pedersen
Luftkaptajn Ove Christian Alstrup
Luftkaptajn Mogens Holgaard
CEO Leif Stidsen

Direktion

Keld Skjold Pedersen

Aktuar

Peter Melchior

Revisor

Ernst & Young Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Osvold Helmuths Vej 4
2000 Frederiksberg

Generalforsamling

Ordinær generalforsamling afholdes fredag den 26. april 2019 kl. 14.00 på Bautahøj Kursuscenter,
Bautahøjvej 39, 3630 Jægerspris.

LEDELSESBERETNING

Femårsoversigt

Koncernen

<i>tkr</i>	2018	2017	2016	2015	2014
Bonusindtægter	9.400	10.262	9.813	10.538	10.464
Pensionsmæssige ydelser f.e.r., i alt	55.052	53.288	52.715	52.262	54.113
Investeringsafkast	-166.613	111.387	158.737	34.596	80.829
Pensionsmæssige driftsomkostninger, i alt	-2.918	-2.867	-3.065	-1.806	-2.722
Pensionsteknisk resultat	-7.728	2.012	3.661	-581	932
Årets resultat	-7.728	2.012	3.661	-581	932
Pensionsmæssige hensættelser, i alt	1.354.143	1.533.854	1.487.058	1.401.900	1.415.453
Egenkapital, i alt	58.228	65.956	63.944	60.283	60.865
Aktiver, i alt	1.493.233	1.663.580	1.621.062	1.535.746	1.562.377
Solvensdækning (N6)	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

Pensionskassen

<i>tkr</i>	2018	2017	2016	2015	2014
Bonusindtægter	9.400	10.262	9.813	10.538	10.464
Pensionsmæssige ydelser f.e.r., i alt	55.052	53.288	52.715	52.262	54.113
Investeringsafkast	-167.837	110.015	157.353	34.904	80.277
Pensionsmæssige driftsomkostninger, i alt	-1.694	-1.495	-1.682	-2.115	-2.168
Pensionsteknisk resultat	-7.728	2.012	3.661	-581	932
Årets resultat	-7.728	2.012	3.661	-581	932
Pensionsmæssige hensættelser, i alt	1.354.143	1.533.854	1.487.058	1.401.900	1.415.453
Egenkapital, i alt	58.228	65.956	63.944	60.283	60.865
Aktiver, i alt	1.467.824	1.635.744	1.591.023	1.470.984	1.495.132
Solvensdækning (N6)	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

LEDELSESBERETNING

Ledelsens beretning

Koncernens og Pensionskassens hovedaktiviteter

Pensionskassens virksomhed omfatter udbetaling af pensionstilskud til den personkreds, der er omfattet af bestemmelsen i vedtægternes § 4, og som i regnskabsåret har modtaget pensionsydelse fra Danica Pension.

Pensionskassen modtog i 2017 bonus fra Danica Pension for aktuelle pensionsforsikringer i overensstemmelse med overenskomst af 12. september 1982 mellem SAS, DPF og SANA. Tilsvarende modtog Pensionskassen i henhold til reglerne i overenskomsten bonus for 2017 for eventuelle pensionskontrakter. Bonus for denne medlemsgruppe blev modtaget primo 2018. Aktuarberegninger for 2018 viser, at bonus for eventuelle pensionskontrakter for dette år også vil tilfalde Pensionskassen. Bonus for 2018 er ikke endeligt opgjort, og beløbet er derfor ikke fastslået, men da der nu er tale om et meget begrænset antal medlemmer, vil beløbet være mindre end 1,0 mio. kr.

Udviklingen i koncernens og Pensionskassens aktiviteter og økonomiske forhold

Udviklingen i 2018 har været præget af stor usikkerhed, og mod slutningen af året er udviklingen oplevet som et vendepunkt for traditionelle investeringsaktiver. Året har været vanskeligt på investeringssiden med finansmarkeder, som er præget af usikkerhed og nervøsitet. Baggrunden har blandt andet været frygten for en omfattende handelskonflikt, den politiske uro og usikkerhed i Europa og indikationer på faldende vækst. De vanskelige forhold på finansmarkederne kom efter flere år med ret stabile og høje afkast.

Finansmarkederne var i begyndelsen af året præget af positive forventninger, hvor lave renter og udsigten til ret høj vækst, ville støtte aktiemarkedet over året. Allerede ret tidligt på året kom der tegn på, at den forventede stabilitet ikke var så stærk som antaget, og de løbende udsving i værdier blev forøget. Den stigende usikkerhed satte dog særligt ind i slutningen af året, og resulterede i væsentlige fald i verdensindekset på aktier på godt 9,4 % for året som helhed. De væsentligste grunde til kursfaldene var tiltagende bekymring om handelskrig mellem USA og Kina, politisk usikkerhed i Europa og stigende renter i USA. Hertil kom en tilsvarende stigende bekymring og lavere udsigt til vækst i de store og ledende økonomier.

Pensionskassen har 2018 realiseret et afkast på -164,3 mio. kr. på den samlede beholdning af sine investeringsaktiver, inflationsafdækninger og valutasikring. Afkastet på beholdninger af værdipapirer og valutasikring blev på -6,9 %. Afdækninger af valuta bidrog markant negativt til resultatet med -2,2 %, hvilket skyldes den store renteforskel mellem USD og Euro. Afkast på Pensionskassens investeringer i ejendomme mv. er opgjort til 4,8 %, og virkede hermed som stabilisering af samlet afkast.

Pensionskassen har i året fastholdt sikringen mod stigende inflation. Stigninger i fremtidig inflation vurderes som den største risiko for bevarelse af evnen til at inflationsregulere pensioner. I takt med de faldende forventninger til fremtidig vækst, er forventningerne til stigninger i fremtidig inflation reduceret. Fald i inflationsforventninger har, som for aktieudviklingen, været særligt markant i slutningen af året. Faldet i markedsværdi af inflationsafdækninger udgør for året -75,6 mio. kr.

Samlet set vurderes et negativt afkast ikke tilfredsstillende. Årets negative udvikling skal dog ses på baggrund af en lang periode med høje og stabile afkast.

Investeringspolitikken tager udgangspunkt i at tilstræbe bedst mulig spredning i forskellige typer af aktiver. Hermed begrænses sandsynligheden for tab som følge af negativ udvikling på bestemte dele af de finansielle markeder. Formålet hermed er at skabe grundlag for at kunne supplere og regulere pensioner med stor stabilitet og med mindre afhængighed af den mere kortsigtede udvikling på finansmarkederne mv. Investeringerne spredes derfor mellem forskellige typer af aktiver, og hermed sikres en fornuftig balance. Det er bestræbelsen at skabe velbalanceret forhold mellem risiko og afkast, der ikke sættes over styr i bestræbelser på at opnå højt afkast.

For porteføljens forvaltere har investeringsåret også være vanskeligt, og flertallet af forvaltere har ikke været i stand til at levere afkast på et niveau over det generelle marked. Begrundelserne er flere, men generelt har det gjort sig gældende, at de faktorer, som vurderes at være medvirkende til merafkast, ikke har haft positiv effekt i 2018. Vurderingen er, at der er tale om en særlig situation, og forventningen fortsat er, at der kan opnås positive effekter gennem udvælgelse af enkeltinvesteringer, der udviklede sig bedre end det generelle marked.

LEDELSESBERETNING

Ledelsens beretning

Pensionskassens ledelse har over året været meget opmærksom på udviklingen i markedsforhold og løbende vurderet muligheder og behov for tilpasning i investeringsstrategien. Vurderingerne har resulteret i, at Pensionskassen i hele 2018 har lagt sine investeringer meget tæt på neutralvægt. Hermed er der opretholdt en fordeling af investeringsaktiver svarende til de langsigtede forventninger. Som følge af de senere års betydelige rentefald, er beholdningerne af stats- og realkreditobligationer reduceret og erstattet af andre værdipapirer, der vurderes at have højere afkastpotentialer. Det har vist sig, at denne beslutning ikke har været optimal i 2018, hvor renterne på stats- og realkreditobligationer fortsat er faldet, og de valgte alternativer til disse obligationer er faldet i markedsværdi. Der er også tidligere truffet beslutning om en vis forøgelse i beholdninger af investeringsejendomme og deltagelse i investering i fond med infrastruktur. Denne type af investeringer er karakteriseret ved forholdsvis stabil løbende indtjening, og bidrager hermed til stabilisering af afkast og risikospredning.

Pensionskassen har som en af sine hovedopgaver at pristalsregulere pensioner. Udviklingen i inflation er derfor af afgørende betydning. Inflationen har været lav i de seneste år, og forventningen er fortsat ikke, at der i de nærmeste kommende år sker en væsentlig stigning. På længere sigt er det dog også fortsat forventningen, at inflation vil være stigende og nærme sig de målsætninger, som er sat af den Europæiske Centralbank. For at støtte hensigten om, at Pensionskassen fortsat i fremtiden vil kunne regulere pensioner med udviklingen i inflationen og hermed skabe bedre match mellem aktiver og passiver, er inflationsafdækningerne fastholdt i 2018. Markedsværdien af afdækningerne har som følge af stigende usikkerhed om fremtidig vækst udviklet sig negativt i året, men det er fortsat vurderingen, at afdækningerne bidrager positivt til at opfylde målet om at foretage løbende inflationsreguleringer af pensioner.

Overskudsdisponering

Årets resultat på -7,7 mio. kr. fremkommer efter reduktion af pensionshensættelser med 179,7 mio. kr., hvorefter Pensionskassens hensættelser svarer til Pensionskassens nettoaktiver fratrukket lovgivningens kapitalkrav. Bestyrelsen foreslår, at årets underskud overføres til egenkapitalen, som herefter udgør 58,2 mio. kr. svarende til lovgivningens kapitalkrav.

Risici og usikkerhedsfaktorer

Den overordnede målsætning er, at sikre medlemmerne det bedst mulige afkast gennem investering af Pensionskassens aktiver med betryggende sikkerhed og investeringsrisiko. Investeringsrisikoen søges mindsket ved at sprede aktiverne på forskellige aktivtyper og ved en geografisk spredning, så der ikke opstår en uhensigtsmæssig afhængighed af en enkelt aktivtype eller udviklingen i en særlig region.

Pensionskassens investeringsstrategi har først og fremmest til hensigt at sikre, at det fortsat er muligt at yde pensionstilskud og pensionsregulering i henhold til vedtægter og pensionsregulativ, og på den baggrund skabe et tilstrækkeligt højt afkast med en acceptabel og kontrolleret risiko. Dette betyder, at det løbende vurderes, om der skal foretages afdækning gennem afledte finansielle instrumenter, ud over de afdækninger som følger af love og regler. Der foretages således en struktureret afvejning af investeringernes afkast og den involverede risiko. I den forbindelse anvendes et risikobudget, der sikrer, at investeringerne holder sig inden for de afstukne rammer. I slutningen af året, hvor investeringsstrategi er revurderet og strategi for 2019 er fastlagt, er det besluttet at fastholde stor vægt på styring af risiko, og med relativt vide rammer for fastlagte grænseværdier for de enkelte aktivklasser, men med reducerede udsvingsrammer for den samlede risiko. Fastlæggelse af strategi for 2019 medførte, at den samlede risiko på porteføljen blev reduceret lidt i forhold til 2018. Da Pensionskassens garantier er betingede, tager bestyrelsens vurdering af risiko, i den aktuelle situation, primært udgangspunkt i den samlede risiko på investeringsaktiverne.

LEDELSESBERETNING

Ledelsens beretning

Usikkerhed ved indregning og måling

Ved regnskabsudarbejdelsen anvendes skøn og vurderinger, som påvirker størrelsen af aktiver og forpligtelser. De væsentligste skøn og vurderinger vedrører fastlæggelsen af dagsværdi på investeringsejendomme, diskonteringssatser og forventninger til fremtidig inflation, samt forudsætninger om dødelighed ved opgørelsen af de pensionsmæssige forpligtelser.

Porteføljen af investeringsejendomme er samlet i Pensionskassens helejede ejendomsselskab Ejendomsselskabet af 1/10 2005 A/S og Spring Estate A/S, hvor ejerandelen er 50 %. Den samlede andel af værdi af bagvedliggende ejendomme udgør ca. 332 mio. kr. Af den samlede dagsværdi for ejendomme udgør ca. 107,8 mio. kr. af ejendomme, der anvendes til kursus- og hotelformål. Ejendomme i denne kategori vurderes som mere konjunkturfølsomme. Udviklingen i dette marked er fortsat præget af prisstigning i hoteller med primære beliggenheder, medens værdi for hoteller med mere sekundære beliggenheder er stagneret. Driften af Hotel Propellen i Billund giver fortsat tilfredsstillende resultat, og udviklingen på dette hotel vurderes positiv. Bautahøj Kursuscenter har over årene præsteret svingende resultater. På Bautahøj arbejder den nye lokale ledelse på at forbedre og stabilisere driften, med det formål at understøtte den langsigtede værdi af ejendommen. Arbejdet vurderes at forløbe planmæssigt.

Forventninger til 2019

Med udsigten til lavere vækst er forventningerne til 2019 reduceret i forhold til tidligere år. Det er dog fortsat vurderingen, at den generelle udvikling vil være positiv, men i lavere tempo end tidligere år. Herunder vurderes det, at virksomhedernes indtjeningsvækst fortsat vil stige, men i mindre omfang end tidligere, at renterne gradvist og langsomt vil stige, og at inflationsudviklingen vil være svagt positiv. Den generelle politiske situation vurderes fortsat at influere væsentligt på udviklingen på de finansielle markeder. Samlet set vurderes de fremtidige afkastmuligheder noget lavere sammenlignet med forventningerne tidligere år.

Pensionskassens resultat vil blive anvendt til styrkelse af de pensionsmæssige hensættelser samt regulering af kapitalkravet. Resultat efter regulering af hensættelser forventes derfor at svare til stigningen i kapitalkravet.

Betydningsfulde hændelser efter regnskabsårets afslutning

Der er ikke indtrådt betydningsfulde hændelser efter regnskabsårets afslutning og frem til årsrapportens underskrivelse, der vil kunne forrykke vurderingen af årsrapporten væsentligt.

LEDELSESBERETNING

Ledelsens beretning

Bestyrelsens og direktionens ledelseshverv

Keld Skjold Pedersen er medlem af bestyrelsen i:

- Kapitalformidlingsselskabet af 1/11 1993 A/S og 1 datterselskab hertil
- Spring Estate A/S samt 1 datterselskab hertil
- Bent Gerts Holding ApS og 1 datterselskab hertil.

Stephan Hrynczuk er direktør i:

- SRH ApS og 1 datterselskab hertil.

Klaus Barth Jørgensen besidder ikke øvrige ledelseshverv i erhvervsvirksomheder.

Michael Nellemann Pedersen er direktør i:

- A/S Københavns Ejendomsselskab
- Ejendomsaktieselskabet Dronningegården
- Forstædernes Ejendomsaktieselskab
- OPP HoldCo ApS
- PKA AIP A/S
- Socialrådgivernes, Socialpædagogernes og Kontorpersonalets Ejendomsaktieselskab
- Sundhedsfaglige Ejendomsaktieselskab
- Sygeplejerskernes og Lægesekretærernes Ejendomsaktieselskab

Samt medlem af bestyrelsen i:

- A/S Københavns Ejendomsselskab
- Danmarks Skibskredit Holding A/S, samt 1 datterselskab hertil
- Farmakonomernes Ejendomsaktieselskab
- Hotel Koldingfjord A/S
- Investeringselskabet af 24. februar 2015 A/S
- Komplementarselskabet Margretheholm ApS, samt en tilknyttet virksomhed hertil
- Komplementarselskabet PKA AE ApS, samt en tilknyttet virksomhed hertil
- OPP HoldCo ApS
- PKA AIP A/S
- PKA Skejby Komplementar ApS, samt en tilknyttet virksomhed hertil
- Poppelstykket 12 A/S
- Refshaleøen Holding A/S, samt 1 datterselskab hertil.

Leif Stidsen er direktør i:

- TDC Pensionskasse

Samt medlem af bestyrelsen i:

- Core German Residential II Kommenditaktieselskab
- Commercial Real Estate Denmark P/S
- Enigma Museum

Samt formand i bestyrelsen for Core Poland Residential V kommanditaktieselskab

Ove Christian Alstrup er medlem af bestyrelsen i:

- Spring Estate A/S samt 1 datterselskab hertil.

Mogens Holgaard er medlem af bestyrelsen i:

- Kapitalformidlingsselskabet af 1/11 1993 A/S og 1 datterselskab hertil

Samt fuldt ansvarlig deltager i:

- Nørregaard.

KONCERN- OG PENSIONS KASSE ÅRSREGNSKAB 1. JANUAR - 31. DECEMBER

Resultatopgørelse		Pensionskassen		Koncernen	
Note	tkr.	2018	2017	2018	2017
	Bonusindtægter fra Danica	9.400	10.262	9.400	10.262
	Bonusindtægter i alt	<u>9.400</u>	<u>10.262</u>	<u>9.400</u>	<u>10.262</u>
7	Indtægter fra tilknyttede virksomheder	-63.751	73.204	0	0
7	Indtægter fra associerede virksomheder	8.512	9.525	8.512	9.525
	Indtægter af investeringsejendomme	0	0	5.963	6.234
	Renteindtægter og udbytter m.v.	2.008	2.072	7.384	1.501
2	Kursreguleringer	-111.019	29.016	-181.323	101.962
	Renteudgifter	0	0	-1.507	-2.021
	Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed	<u>-3.587</u>	<u>-3.802</u>	<u>-5.642</u>	<u>-5.814</u>
	Investeringsafkast, i alt	<u>-167.837</u>	<u>110.015</u>	<u>-166.613</u>	<u>111.387</u>
3	Pensionsafkastskat	<u>27.745</u>	<u>-16.686</u>	<u>27.745</u>	<u>-16.686</u>
	Investeringsafkast efter pensionsafkastskat	<u>-140.092</u>	<u>93.329</u>	<u>-138.868</u>	<u>94.700</u>
4	Udbetalte pensionsydelse	<u>-55.052</u>	<u>-53.288</u>	<u>-55.052</u>	<u>-53.288</u>
	Pensionsmæssige ydelser f.e.r., i alt	<u>-55.052</u>	<u>-53.288</u>	<u>-55.052</u>	<u>-53.288</u>
	Ændring i pensionshensættelser	<u>179.711</u>	<u>-46.796</u>	<u>179.711</u>	<u>-46.796</u>
	Ændring i pensionsmæssige hensættelser f.e.r., i alt	<u>179.711</u>	<u>-46.796</u>	<u>179.711</u>	<u>-46.796</u>
5	Administrationsomkostninger	<u>-1.694</u>	<u>-1.495</u>	<u>-2.918</u>	<u>-2.867</u>
	Pensionsmæssige driftsomkostninger f.e.r., i alt	<u>-1.694</u>	<u>-1.495</u>	<u>-2.918</u>	<u>-2.867</u>
	PENSIONSTEKNISK RESULTAT	<u>-7.728</u>	<u>2.012</u>	<u>-7.728</u>	<u>2.012</u>
	ÅRETS RESULTAT	<u>-7.728</u>	<u>2.012</u>	<u>-7.728</u>	<u>2.012</u>

KONCERN- OG PENSIONSASSE ÅRSREGNSKAB 1. JANUAR - 31. DECEMBER

Balance		Pensionskassen		Koncernen	
Note	tkr.	2018	2017	2018	2017
6	Investeringssejendomme	0	0	138.983	148.834
7	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	1.295.759	1.425.699	-	-
7	Kapitalandele i associerede virksomheder	45.419	36.620	45.419	36.620
	Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder, i alt	1.341.178	1.466.069	45.419	36.620
15,17	Kapitalandele	7.050	3.750	522.751	610.452
17	Obligationer	-	-	651.230	705.741
14	Afledte finansielle instrumenter	36.329	90.403	36.329	90.403
	Andre finansielle investeringsaktiver, i alt	43.378	90.403	1.210.309	1.406.596
	INVESTERINGSAKTIVER, I ALT	1.384.556	1.556.472	1.394.711	1.592.050
12	Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	26.513	31.968	-	-
12	Tilgodehavender hos associerede virksomheder	18.687	21.730	18.687	21.730
	Udskudt pensionsafkastskat	25.130	-	25.130	-
	Andre tilgodehavender	6.372	5.246	29.010	25.767
	TILGODEHAVENDER, I ALT	76.703	58.944	72.828	47.497
	Likvide beholdninger	6.565	20.328	25.695	24.033
	ANDRE AKTIVER, I ALT	6.565	20.328	25.695	24.033
	AKTIVER, I ALT	1.467.824	1.635.744	1.493.233	1.663.580

KONCERN- OG PENSIONS KASSE ÅRSREGNSKAB 1. JANUAR - 31. DECEMBER

Balance		Pensionskassen		Koncernen	
Note	tkr.	2018	2017	2018	2017
	Reserver	159.894	159.894	159.894	159.894
	Overført resultat	-101.666	-93.938	-101.666	-93.938
8	EGENKAPITAL, I ALT	<u>58.228</u>	<u>65.956</u>	<u>58.228</u>	<u>65.956</u>
	Pensionshensættelser	1.354.143	1.533.854	1.354.143	1.533.854
9	Pensionshensættelser, i alt	<u>1.354.143</u>	<u>1.533.854</u>	<u>1.354.143</u>	<u>1.533.854</u>
	PENSIONS MÆSSIGE HENSÆTTELSE, I ALT	<u>1.354.143</u>	<u>1.533.854</u>	<u>1.354.143</u>	<u>1.533.854</u>
14	Gæld til kreditinstitutter	17.170	14.072	41.113	40.333
14	Afledte finansielle instrumenter	25.311	1.458	26.186	2.462
	Anden gæld	12.972	20.404	13.563	20.975
10	GÆLD, I ALT	<u>55.453</u>	<u>35.934</u>	<u>80.862</u>	<u>63.770</u>
	PASSIVER, I ALT	<u>1.467.824</u>	<u>1.635.744</u>	<u>1.493.233</u>	<u>1.663.580</u>

- 1 Antal medlemmer
- 11 Pant eller anden sikkerhed i aktiver
- 12 Koncerninterne transaktioner / nærtstående parter
- 13 Principper for fordeling af overskud
- 14 Afledte finansielle instrumenter
- 15 Kapitalandele
- 16 Mål for styring af finansielle risici mv.
- 17 Specifikation af aktiver og disses afkast
- 18 Eventualaktiver og -forpligtelser
- 19 Anvendt regnskabspraksis

KONCERN- OG PENSIONS KASSE ÅRSREGNSKAB 1. JANUAR - 31. DECEMBER

Egenkapitalopgørelse for koncernen

tkr.	Reserver	Overført resultat	I alt
Egenkapital 1. januar 2017	159.894	-95.950	63.944
Overført, jf. resultatdisponering	0	2.012	2.012
Egenkapital 1. januar 2018	159.894	-93.939	65.956
Overført, jf. resultatdisponering	0	-7.728	-7.728
Egenkapital 31. december 2018	159.894	-101.666	58.228

Egenkapitalopgørelse for Pensionskassen

tkr.	Reserver	Overført resultat	I alt
Egenkapital 1. januar 2017	159.894	-95.950	63.944
Overført, jf. resultatdisponering	0	2.012	2.012
Egenkapital 1. januar 2018	159.894	-93.938	65.956
Overført, jf. resultatdisponering	0	-7.728	-7.728
Egenkapital 31. december 2018	159.894	-101.666	58.228

KONCERN- OG PENSIONS KASSE ÅRSREGNSKAB 1. JANUAR - 31. DECEMBER

Noter til resultatopgørelse og balance		Pensionskassen		Koncernen	
Note	tkr.	2018	2017	2018	2017
1	Antal medlemmer				
	Tjenestgørende medlemmer	356	380	356	380
	Pensionister	467	457	467	457
	Ægtefællepensionister	125	129	125	129
	Børnepensionister	9	11	9	11
		<u>957</u>	<u>977</u>	<u>957</u>	<u>977</u>
2	Kursreguleringer				
	Investeringsejendomme	0	0	-2.032	-22
	Kapitalandele	1.788	-3.670	-41.603	51.782
	Obligationer	0	0	-22.009	20.811
	Afledte finansielle instrumenter	-102.562	33.065	-102.433	32.061
	Nedskrivning af finansielle aktiver	0	0	-3.000	-3.300
	Øvrige	-10.246	-379	-10.246	630
		<u>-111.019</u>	<u>29.016</u>	<u>-181.323</u>	<u>101.962</u>
3	Pensionsafkastskat				
	Årets pensionsafkastskat	-26.562	16.686	-26.562	16.686
	Regulering vedrørende tidligere år	-1.183	0	-1.183	0
		<u>-27.745</u>	<u>16.686</u>	<u>-27.745</u>	<u>16.686</u>
	Andel af investeringsaktiver, hvoraf afkast indgår i beregningen af pensionsafkastskatten	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
4	Udbetalte pensionsydelse				
	Pensioner	55.052	53.288	55.052	53.288
	Udtrædelsesgodtgørelser	0	0	0	0
	I alt	<u>55.052</u>	<u>53.288</u>	<u>55.052</u>	<u>53.288</u>

KONCERN- OG PENSIONS KASSE ÅRSREGNSKAB 1. JANUAR - 31. DECEMBER

Noter til resultatopgørelse og balance		Pensionskassen		Koncernen	
Note	tkr.	2018	2017	2018	2017
5	Administrationsomkostninger				
	Administrationsomkostninger i alt	5.281	5.297	8.560	8.681
	<i>Heraf fragået til investeringsvirksomhed</i>	-3.587	-3.802	-5.642	-5.814
	I alt	<u>1.694</u>	<u>1.495</u>	<u>2.918</u>	<u>2.867</u>

Specifikation af personaleomkostninger

Personaleudgifter kan specificeres således :

Løn	2.641	2.525	2.641	2.525
Pension	191	188	191	188
Andre udgifter til social sikring	10	9	10	9
Afgifter beregnet på grundlag af personaleantallet eller lønsummen	192	167	192	167
	<u>3.035</u>	<u>2.890</u>	<u>3.035</u>	<u>2.890</u>

Gennemsnitlig antal heltidsbeskæftigede	3	3	3	3
---	---	---	---	---

Ledelsesvederlag

Direktion, fast løn	1.276	1.257	1.276	1.257
Direktion, pensionsbidrag	191	188	191	188
Bestyrelse, fast vederlag	540	541	634	627
	<u>2.007</u>	<u>1.986</u>	<u>2.101</u>	<u>2.072</u>

Pensionskassen har ingen forpligtelser til at yde pension til direktion og bestyrelsen i deres egenskab af direktion eller bestyrelse.

Der findes ingen særlige incitamentsordninger for medlemmer af ledelsen.

Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor

EY	2018	2017	2018	2017
Lovpligtig revision	168	165	196	192
Andre ydelser end revision	74	102	133	159
Samlet honorar	<u>242</u>	<u>267</u>	<u>329</u>	<u>351</u>

6	Investeringsejendomme	2018	2017	2018	2017
	Dagsværdi 1/1	0	5.078	148.834	151.277
	Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	0	-	930	7.122
	Afgang i årets løb	0	-5.078	-8.749	-9.543
	Værdireguleringer, som i løbet af året er indregnet i resultatopgørelsen	0	0	-2.032	-22
	Dagsværdi 31/12	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>138.983</u>	<u>148.834</u>

Det vægtede gennemsnit af de afkastprocenter, der er lagt til grund ved fastsættelsen af de enkelte ejendommers dagsværdi udgør:

4,8	4,5	4,8	4,5
-----	-----	-----	-----

Ledelsen involverer i enkeltstående tilfælde eksterne eksperter i målingen af investeringsejendomme, eksempelvis i tilfælde hvor en investeringsejendom klargøres til salg.

KONCERN- OG PENSIONS KASSE ÅRSREGNSKAB 1. JANUAR - 31. DECEMBER

Noter til resultatopgørelse og balance

Note tkr.

7 Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Navn : Ejendomsselskabet af 1/10 2005 A/S

Hjemsted

København

Ejerandel

100%

Aktivitet : Selskabets formål er at opføre, eje og drive fast ejendom.

Egenkapital ifølge senest foreliggende årsregnskab (2018)

110.542

Resultat ifølge senest foreliggende årsregnskab (2018)

-992

Navn : Kapitalforeningen Danske Invest Institutional Afdeling SAS Pilotpension

Hjemsted

København

Ejerandel

100%

Aktivitet : Foreningens formål er investeringer i værdipapirer.

Egenkapital ifølge senest foreliggende årsregnskab (2018)

1.185.218

Resultat ifølge senest foreliggende årsregnskab (2018)

-62.759

Kapitalandele i associerede virksomheder

Navn : Kapitalformidlingsselskabet af 1/11 1993 A/S

Hjemsted

København

Ejerandel

50%

Aktivitet: Selskabets formål er at eje andele og anbringe midler i datterselskabet Wing Hotels ApS.

Egenkapital ifølge senest foreliggende årsregnskab (2018)

-7.392

Resultat ifølge senest foreliggende årsregnskab (2018)

-574

Navn : Spring Estate A/S*

Hjemsted

Horsens

Ejerandel

50%

Aktivitet : Selskabets formål er at eje og drive fast ejendom.

Egenkapital ifølge udkast til årsregnskab (2018)

90.838

Resultat ifølge udkast til årsregnskab (2018)

17.598

*Årsrapporten for 2018 er endnu ikke godkendt på regnskabsafslutningstidspunktet.

		Pensionskassen		Koncernen	
8		2018	2017	2018	2017
	Egenkapital				
	Egenkapital 1/1	65.956	63.944	65.956	63.944
	Årets resultat	-7.728	2.012	-7.728	2.012
	Egenkapital 31/12	<u>58.228</u>	<u>65.956</u>	<u>58.228</u>	<u>65.956</u>
	Basiskapital	<u>58.228</u>	<u>65.956</u>	<u>58.228</u>	<u>65.956</u>
	Kapitalkrav	<u>58.228</u>	<u>63.944</u>	<u>58.228</u>	<u>63.944</u>

Pensionskassens basiskapital er identisk med Pensionskassens egenkapital. Basiskapitalen skal som minimum være af samme størrelse som Pensionskassens kapitalkrav.

Pensionskassens kapitalkrav er et minimumskrav til Pensionskassens egenkapital og beregnes som 4,3 % af pensionshensættelserne.

KONCERN- OG PENSIONS KASSE ÅRSREGNSKAB 1. JANUAR - 31. DECEMBER

Noter til resultatopgørelse og balance		Pensionskassen		Koncernen	
Note	tkr.	2018	2017	2018	2017
9	Pensionshensættelser				
	Pensionshensættelser primo	1.533.854	1.487.058	1.533.854	1.487.058
	Pensionsydelse	-55.052	-53.288	-55.052	-53.288
	Øvrige ændringer	-124.659	100.084	-124.659	100.084
	Pensionshensættelser ultimo	<u>1.354.143</u>	<u>1.533.854</u>	<u>1.354.143</u>	<u>1.533.854</u>
10	Gæld				
	Af koncernens gæld til kreditinstitutter forfalder 12.546 tkr. til betaling mere end 5 år efter balancetidspunktet.				
11	Pant eller anden sikkerhed i aktiver				
	Til sikkerhed for koncernens pensionsmæssige hensættelser er der pr. 31. december 2018 registreret aktiver til en samlet regnskabsmæssig værdi på 1.367 mio. kr. fordelt på følgende :				
	<i>mio. kr.</i>				2018
	Investeringsejendomme				132
	Kapitalandele				523
	Obligationer mv.				651
	Tilgodehavender hos kreditinstitutter				45
	Andre udlån				16
					<u>1.367</u>
12	Koncerninterne transaktioner / nærtstående parter				
	Pensionskassens nærtstående parter omfatter de tilknyttede virksomheder Ejendomsselskabet af 1/10 2005 A/S og Kapitalforeningen Danske Invest Institutional Afdeling SAS Pilotpension samt de associerede virksomheder Spring Estate A/S, Kapitalformidlingsselskabet af 1/11 1993 A/S, herunder dettes datterselskab Wing Hotels ApS.				
	Transaktioner med nærtstående parter afregnes på markedsbaserede vilkår eller omkostningsdækkende basis. Pensionskassen har haft nedenstående transaktioner med nærtstående parter:				
	tkr.				2018
	Administrationshonorar				1.334
	Renteindtægter				2.016
	Tilgodehavende hos tilknyttede virksomheder				26.513
	Tilgodehavende hos associerede virksomheder				22.383
	Af Pensionskassens tilgodehavender hos associerede virksomheder vedrører 15.000 tkr. ansvarlig lånekapital. Det ansvarlige lån forrentes med CIBOR + 4 % og har ingen aftalt løbetid.				
	Der findes ingen nærtstående parter, der har bestemmende indflydelse på Pensionskassen.				
13	Principper for fordeling af overskud		tkr.		
	Overskuddet overføres til egenkapitalen.				
	Årets resultat på		-7.728		
	er overført til egenkapitalen				
	som herefter udgør		58.228		

KONCERN- OG PENSIONS KASSE ÅRSREGNSKAB 1. JANUAR - 31. DECEMBER

Noter til resultatopgørelse og balance

Note

14 Afledte finansielle instrumenter

2018 tkr.	Pensionskassen		Koncernen	
	Positiv dagsværdi	Negativ dagsværdi	Positiv dagsværdi	Negativ dagsværdi
Inflationsswaps	34.785	24.698	34.785	24.698
Valutaswaps	1.544	613	1.544	613
Renteswaps	0	0	0	875
	<u>36.329</u>	<u>25.311</u>	<u>36.329</u>	<u>26.186</u>

Modtagne margin afregninger som sikkerhedsstillelse på inflationsswaps opføres som gæld til kreditinstitutter i pensionskassen.

2017 tkr.	Pensionskassen		Koncernen	
	Positiv dagsværdi	Negativ dagsværdi	Positiv dagsværdi	Negativ dagsværdi
Inflationsswaps	87.155	1.458	87.155	1.458
Valutaswaps	3.249	0	3.249	0
Renteswaps	0	0	0	1.004
	<u>90.403</u>	<u>1.458</u>	<u>90.403</u>	<u>2.462</u>

Aftaler vedrørende afledte finansielle instrumenter er indgået på baggrund af ISDA-aftaler samt collateral aftaler. Pensionskassen har indgået 5 valutaswaps- og forwards til valutakurssikring af værdipapirer i HKD, GBP, CHF, USD og JPY, der alle udløber januar 2019

- 15 Kapitalandele
En fortegnelse over de virksomheder, hvori Pensionskassen har kapitalandele, kan fås ved henvendelse til Pensionskassen.
- 16 Mål for styring af finansielle risici mv.
Der henvises til ledelsens beretning, hvor mål for styring af finansielle risici og pensionsrisici er beskrevet.

KONCERN- OG PENSIONS KASSE ÅRSREGNSKAB 1. JANUAR - 31. DECEMBER

Noter til resultatopgørelse og balance

Note

17 Specifikation af aktiver og disses afkast

tkr.		Regnskabsmæssig værdi		Netto-investeringer	Afkast i % p.a. før pensionsafkastskat*
		Primo	Ultimo		
1.1	Grunde og bygninger, der er direkte ejet	0	0	0	0,0%
1.2	Ejendomsaktieselskaber	163.153	170.960	0	4,8%
1.	Grunde og bygninger i alt	163.153	170.960	0	4,8%
2.	Andre dattervirksomheder	0			
3.1	Børsnoterede danske kapitalandele	0			
3.2	Unoterede danske kapitalandele	3.750	7.050	3.750	-7,3%
3.3	Børsnoterede udenlandske kapitalandele	606.702	515.702	-48.925	-7,3%
3.4	Unoterede udenlandske kapitalandele				
3.	Øvrige kapitalandele i alt	610.452	522.752	-45.175	-7,3%
4.1	Statsobligationer (Zone A)	76.745	0	-76.664	-0,7%
4.2	Realkreditobligationer	76.745	0	-76.664	-0,7%
4.3	Indeksobligationer	152.551	276.778	129.749	-1,9%
4.4	Kreditobligationer investment grade	0			
4.5	Kreditobligationer non investment grade samt emerging markets obligationer	156.464	134.132	-11.793	-7,0%
4.6	Andre obligationer				
4.	Obligationer i alt	462.505	410.910	-35.372	-2,3%
5.	Pantesikrede udlån	0			
6.	Øvrige finansielle investeringsaktiver	243.237	240.320	-3.193	0,1%
7.	Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	0	0		

*I kolonnen "Afkast i % p.a. før pensionsafkastskat" er anført det samlede tidsvægtede afkast i procent.

18 Eventualaktiver og -forpligtelser

Eventualaktiver

SKAT udsendte i 2015 styresignal vedrørende EU dommen i ATP sagen. SKAT anerkendte i overensstemmelse med EU-dommen at et pensionsinstitut kan udgøre en "investeringsforening" efter momsfrigtagelsen for "forvaltning af investeringsforeninger". I styresignalet angav SKAT ikke nærmere om, hvornår disse betingelser skal anses for opfyldt. Det beror således på en konkret vurdering af det enkelte pensionsinstitut, om dette er omfattet af investeringsforeningsbegrebet.

SAS Pilot & Navigator Pensionskasse har igangsat tilbagesøgningssager mod SKAT. Da sagerne behandles enkeltvis af SKAT er der stor usikkerhed om, hvilke beløb, der kan forventes tilbagebetalt. Det forventes at der i 2019 kommer en afklaring på dette.

Eventualforpligtelser

Pensionskassen har afgivet støtteerklæringer til Wing Hotels ApS og Kapitalformidlingsselskabet af 1/11 1993 A/S indeholdende tilsagn om at sikre, at selskaberne har tilstrækkelig likviditet det kommende år samt givet henstand med afvikling af mellemværender.

Støtteerklæringen er gældende indtil denne opsiges, og er givet med henblik på at opretholde værdien af pensionsmæssige investeringer. Støtteerklæringen kan opsiges med 12 måneders varsel.

KONCERN- OG PENSIONS KASSE ÅRSREGNSKAB 1. JANUAR - 31. DECEMBER

Note 19 Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for SAS Pilot & Navigator Pensionskasse er aflagt i overensstemmelse med lov om tilsyn med firmapensionskasser, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for firmapensionskasser.

Beløb i resultatopgørelse, balance og noter præsenteres i hele tkr. med mindre andet er nævnt. Hvert tal afrundes for sig, og der kan derfor forekomme afvigelser mellem de anførte totaler og summen af de underliggende tal.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Koncernforhold

Koncernregnskabet fremkommer ved sammenlægning af regnskabet for Pensionskassen og regnskaberne for dattervirksomhederne Ejendomsselskabet af 1/10 2005 A/S og Kapitalforeningen Danske Invest Institutional Afdeling SAS Pilotpension.

Dattervirksomhederne omregnes til brug for konsolideringen til den af Pensionskassen anvendte regnskabspraksis.

Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, interne mellemværender og udbytter samt realiserede og urealiserede fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder.

Kapitalandele i dattervirksomheder udlignes med den forholdsmæssige andel af dattervirksomheders dagsværdi af nettoaktiver og forpligtelser på anskaffelsestidspunktet.

Regnskabsmæssige skøn

Ved regnskabsudarbejdelsen anvendes der skøn og vurderinger, som påvirker størrelsen af aktiver og forpligtelser og dermed resultatet i indeværende og kommende år. De væsentligste skøn og vurderinger vedrører fastsættelsen af afkastprocenter, dagsværdier på ejendomme og inflationsswap samt vurdering af pensionshensættelser.

Bonusindtægter

Under posten bonusindtægter indregnes modtaget bonus fra Danica Pension.

Investeringsafkast

Investeringsafkast indeholder indtægter fra tilknyttede og associerede virksomheder, renter, kursgevinster og -tab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, indtægter og værdiregulering vedrørende investeringsejendomme samt administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed. Indtægter vedrørende investeringsejendomme indeholder indtægter og udgifter af ejendomsdrift samt tab eller avance ved salg af ejendomme.

Pensionsafkastskat

Pensionsafkastskat indgår i resultatopgørelsen med de beløb, der er beregnet på grundlag af regnskabsårets skattepligtige afkast uanset om skatten er aktuel eller først skal betales i senere perioder.

Den del af afkastet, der kan henføres til pensionshensættelserne opsparet forud for 1. januar 1983 er friholdt for beskatning. PAL-skattesatsen er i 2018 på 15,3 %.

KONCERN- OG PENSIONS KASSE ÅRSREGNSKAB 1. JANUAR - 31. DECEMBER

Note 19 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Resultatopgørelse

Pensionsmæssige ydelser f.e.r

Under posten pensionsmæssige ydelser opføres udbetalte beløb i året. Udtrædelsesgodtgørelser omfatter godtgørelser til udtrådte medlemmer i året.

Udbetaling af pensionstilskud sker til den personkreds, der er omfattet af bestemmelsen i vedtægternes § 4, og som i regnskabsåret har modtaget pensionsydelse fra Danica Pension.

Ændring af pensionsmæssige hensættelser f.e.r

Under posten ændring i pensionshensættelser opføres forskellen mellem pensionshensættelserne primo året og ultimo året.

Administrationsomkostninger

Omkostninger opdeles i administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed og administrationsomkostninger, der vedrører pensionsvirksomhed.

Under administrationsomkostninger indregnes samtlige administrationsomkostninger, der er forbundet med Pensionskassens medlemsadministration, herunder omkostninger til det administrative personale, ledelse, kontorlokaler og kontoromkostninger samt afskrivninger.

Investerings ejendomme

Investerings ejendomme måles ved første indregning til kostpris, og ved efterfølgende måling måles til dagsværdi opgjort efter Finanstilsynets retningslinjer. Målingen af dagsværdien af hotelejendomme sker ved anvendelse af afkastmodellen og måling af dagsværdien af øvrige ejendomme sker ved anvendelse af DCF-modellen.

Dagsværdien opgøres ejendom for ejendom. Opgjort efter afkastmetoden opgøres dagsværdien på grundlag af et driftsbudget og en afkastprocent. Opgjort efter DCF-modellen baseres dagsværdien på nutidsværdien af ejendommens fremtidige betalingsstrømme. Nutidsværdien opgøres ved diskontering af med et for hver ejendom individuelt fastsat forrentningskrav, der afhænger af beliggenhed, ejendomstype og anvendelsesmulighed, indretning samt lejers bonitet.

Omkostninger, der tilfører en investeringsejendom nye eller forbedrede egenskaber i forhold til anskaffelsestidspunktet, og som derved forbedrer ejendommens fremtidige afkast, tillægges kostprisen som en forbedring. Omkostninger, der ikke tilfører en investeringsejendom nye eller forbedrede egenskaber, indregnes i resultatopgørelsen under ejendomsomkostninger.

Ejendomme hvor der er indgået aftale om salg optages til salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger. Værdireguleringer indregnes i resultatopgørelsen under posten "kursreguleringer".

KONCERN- OG PENSIONS KASSE ÅRSREGNSKAB 1. JANUAR - 31. DECEMBER

Note 19 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder

Resultatopgørelsen

I resultatopgørelsen indregnes den forholdsmæssige andel af de enkelte dattervirksomheders og associerede virksomheders resultat efter skat under hhv. posten "Indtægter fra tilknyttede virksomheder" og "Indtægter fra associerede virksomheder".

Balancen

Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder måles til den forholdsmæssige andel af dattervirksomhedernes indre værdi opgjort efter moderpensionskassens regnskabspraksis.

Andre finansielle investeringsaktiver

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på handelsdagen til dagsværdi.

Finansielle instrumenter (aktier og obligationer) måles til dagsværdi. Dagsværdien fastsættes som udgangspunkt til lukkekursen på balancedagen, eller hvis en sådan ikke foreligger, til en anden officiel kurs, der må antages bedst at svare hertil. Såfremt der ikke foreligger en officiel kurs, fastlægges dagsværdien ved hjælp almindelig anerkendt værdiansættelsesteknikker.

Udtrukne obligationer værdiansættes til kurs pari.

Uafviklede handler med værdipapirer, terminsforretninger m.v. ansættes til den værdi kontrakterne har på balancetidspunktet. Værdireguleringerne indgår i resultatopgørelsen under 'Kursreguleringer'.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter indregnes første gang i balancen til kostpris og måles efterfølgende til dagsværdi. Positive og negative dagsværdier af afledte finansielle instrumenter indgår under aktiver henholdsvis passiver som separate poster.

Modtagne margin afregninger som sikkerhedsstillelse på inflationsswaps opføres som gæld til kreditinstitutter.

Tilgodehavender

Tilgodehavender værdiansættes til amortiseret kostpris. Der nedskrives til imødegåelse af forventede tab efter en individuel vurdering af tilgodehavender.

Pensionshensættelser

Pensionshensættelserne opgøres af Pensionskassens aktuar på grundlag af det til Finanstilsynet anmeldte tekniske grundlag. Hensættelser til pensionsforpligtelser opgøres som nutidsværdien af de fremtidige pensionstilsagn for hvert enkelt medlem.

Ved beregning af nutidsværdien benyttes Finanstilsynets diskonteringsrente reduceret med Pensionskassens skøn over den fremtidige reguleringssats (inflation).

KONCERN- OG PENSIONS KASSE ÅRSREGNSKAB 1. JANUAR - 31. DECEMBER

Note 19 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Risikoelementer og omkostningselementer er baseret på Pensionskassens bedste skøn og er anmeldt til Finanstilsynet. Ved opgørelse af sikkerhedstillæg benyttes en reduktion af diskonteringsrenten på 2 %. Endvidere tillægges en eksplicit realisationsrisiko på 5 %. Der hensættes yderligere til fremtidig administration.

Pensionskassens pensionsmæssige hensættelser med tillæg af kapitalkrav er som følge af pensionsregulativets betingede grundlag maksimeret til værdien af Pensionskassens nettoaktiver fratrukket kapitalkravet.

Gældsforpligtelser

Gældsforpligtelser måles til amortiseret kostpris, svarende til nominel værdi.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalings-dagen, indregnes i resultatopgørelsen som en finansiel post. Tilgodehavender, gæld og andre monetære poster i fremmed valuta omregnes til balancedagens valutakurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og kursen på tidspunktet for tilgodehavendets eller gældsforpligtelsens opståen eller indregning i seneste årsregnskab indregnes i resultatopgørelsen under posten kursgevinster, der indgår i de samlede finansindtægter.

Nøgletal

Nøgletal er opgjort i overensstemmelse med Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for firmapensionskasser. Nøgletals-formlerne fremgår af nævnte bekendtgørelse.